Kynningarfundur um flokkun og merkingu efnablandna skv CLP

Dagskrá

- Flokkun og merking efna og efnablandna – ábyrgð fyrirtækja
  - *Bergþóra Hlíðkvist Skúladóttir, teymisstjóri*
- Flokkun og merking efnablandna skv CLP
  - *Haukur R. Magnússon, sérfræðingur*

Flokkun og merking - ábyrgð iðnaðarins

Kynningarfundur um flokkun og merkingu efnablandna
Umhverfisstofnun 27. mars 2015

Bergþóra Hlíðkvist Skúladóttir
Teymisstjóri efnateymis

CLP - upprifjun

- Stendur fyrir „**C**lassification, **L**abelling and **P**ackaging of substances and mixtures”
- Reglugerðin er útfærsla Evrópusambandsins á hnattsamræmdu kerfi Sameinuðu þjóðanna til flokkunar og merkingar á íðefnum (GHS, *Globally Harmonized System*)
- Markmiðið að efni og efnablöndur verði flokkuð og merkt á sama hátt alls staðar í heiminum

Af hverju reglur um flokkun og merkingu?

- Til að tryggja örugga heilsu- og umhverfisvernd:
  - Skilgreina hættuna sem notkun ákveðinna efna og efnablandna getur haft í för með sér
  - Lágmarka hættuna með því að gefa út leiðbeiningar um örugga notkun
  - Takmarka notkun ákveðinna efna við fagaðila.
  - (Ítarlegri upplýsingar í öryggisblöðum fyrir notkun í atvinnuskyni)

CLP og helstu tímasetningar

- Merkja skal hrein efni skv CLP frá 1. des. 2010 (1. des. 2012).
- Merkja skal efnablöndur skv CLP frá 1. júní 2015
  - Þó mega efnablöndur sem eru komnar á markað 1. júní 2015 halda sínum merkingum til 1. júní 2017. Ekki gerð krafa um að þær séu merktar aftur og þeim umpakkað fyrr en 1. júní 2017.

Hver ber ábyrgð á að flokka og merkja?

- **Sá sem markaðssetur efnið / efnablönduna**
  - Setning á markað: „það að sjá þriðja aðila fyrir vöru eða bjóða hana fram, hvort sem er gegn greiðslu eða án endurgjalds. Innflutningur telst vera setning á markað.“
- **Sá sem ber ábyrgð á að hættuflokka:**
  - Framleiðandi
  - Innflytjandi (frá löndum utan EES)
  - Eftirnotandi (sá sem kaupir hráefni frá löndum innan EES, blandar og setur vöruna á markað)

Hver ber ábyrgð á að merkja?

- **Birgir**, þ.e. framleiðendi, innflytjandi, eftirnotandi og dreifingaraðili sem setur á markað efni eða efnablöndu
  - *Dreifingaraðili*: "einstaklingur eða lögaðili sem hefur staðfestu í Bandalaginu, þ.m.t. smásali, sem eingöngu geymir eða setur efni á markað, eitt sér eða í blöndu, á vegum þriðja aðila"

Af hverju á íslensku?

- Til að tryggja örugga notkun þarf notandinn að geta skilið auðveldlega upplýsingar og leiðbeiningar um notkun á umbúðum.
- Mikil áhersla innan EES

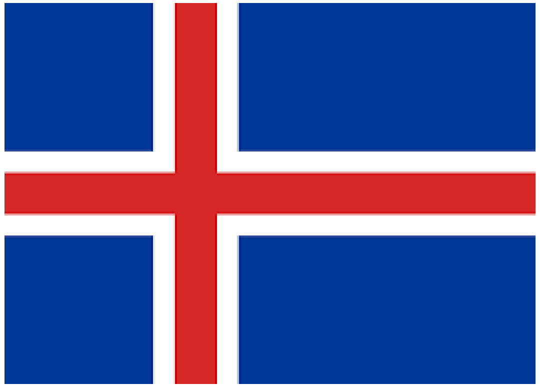

Ábyrgð birgja – íslenskur veruleiki

- Tryggja að efnið / efnablandan
  - sé rétt flokkuð skv gildandi reglum
  - sé rétt merkt skv gildandi reglum
  - sé með merkingar á íslensku
- Birgjar bera ábyrgð á því að öll efni og efnablöndur frá þeim fari rétt merkt í verslanir

Ábyrgð verslana

- Óheimilt að markaðssetja vanmerkt efni og efnablöndur
- Verslanir eiga að krefjast þess af birgjum að einungis rétt merktar vörur

Eftirlit og heimildir Umhverfisstofnunar

- Markaðseftirlit frá 1. janúar 2014
- Áhersla á hættulegustu efnin/efnablöndurnar
- Birgjar krafðir um úrbætur
- Þvingunarúrræði og viðurlög í efnalögum
  - Áminning og dagsektir
  - Stjórnvaldssektir
  - Fjarlægja vöru af markaði um stundarsakir eða varanlega

Úttekt á þekkingu iðnaðarins

- Rafræn könnun frá 2014 þar sem Umhverfisstofnun kannaði þekkingu iðnaðar og verslunar á þeim kröfum sem fylgja markaðssetningu efna, efnablandna og hluta sem innihalda efni.
- Framhald af opnum kynningarfundi í september 2013 um ofangreindar skyldur, í samstarfi við Samtök atvinnulífsins
- Niðurstöður verða nýttar við stefnumótun kynningar

Helstu niðurstöður

- 81% þátttakenda flytja inn efnavöru frá löndum innan EES svæðisins, tæplega 30% framleiða efnavöru og tæplega 30% flytja inn efnavöru frá löndum utan EES svæðisins.
- 42% þátttakenda hafa kynnt sér nýleg efnalög en 58 % ekki.
- 70% þátttakenda þekkja reglur um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna (CLP) ágætlega, frekar eða mjög vel en 30% frekar eða mjög illa.
- 42% þátttakenda vita að efnablöndur sem á eftir að setja á markað skuli flokkaðar skv. CLP frá og með 1. júní 2015 en 58% ekki.
- **Er þetta ásættanlegt?**

Niðurstöður eftirlits

- Eftirlitsverkefni Umhverfisstofnunar 2014 í byggingavöruverslunum
- Varnaðarmerkingar hættulegra efnavara skoðaðar
- Um helmingur merkinga í lagi (55%)
- **Er það ásættanlegt?**

Góð ráð til birgja

- Tilnefna ákveðinn aðila innan fyrirtækisins sem ber ábyrgð á að fyrirtækið uppfylli kröfur um markaðssetningu efna og efnablandna
- Ef varan framleidd utan Íslands
  - Vera í góðum tengslum við birgja út af merkingum og öryggisblöðum
- Tryggja að allar vörur séu rétt merktar, sama í hvaða verslun hún endar

Kynningarefni

- Heimasíða Umhverfissytofnunar, bæði undir www.ust.is/atvinnulíf/efni og www.grænn.is
- Gagnvirkur leikur á www.grænn.is
- Napo's films, http://www.napofilm.net
- Efnastofnun Evrópu, echa.europa.eu

Áhugi á meiri fræðslu?

- Minni hópar, sértækar spurningar
- Hafa samband við efnateymi Umhverfisstofnunar.

Takk fyrir